

iz naših knjižnica

Uređuje: Danko Škare

Končarov odjel "Indok" – Instituta za elektrotehniku

Nada Avakumović

KONČAR – Institut za elektrotehniku, d.d.
Fallerovo šetalište 22, Zagreb
navak@koncar-institut.hr

Končarov odjel "Indok" – Instituta za elektrotehniku je informacijski centar koji obavlja informacijsko-dokumentacijsku i knjižničnu djelatnost za djelatnike matične ustanove, znanstveno-nastavno osoblje i studente Tehničkog veleučilišta u Zagrebu, djelatnike poduzeća iz sustava "Končar" i širu znanstveno-stručnu zajednicu. Registriran je pri Ministarstvu kulture kao specijalna knjižnica u sastavu koja pokriva područje prirodnih i tehničkih znanosti.

Današnji odjel "Indok" potječe od stručne knjižnice osnovane 1946. godine, kada je na temeljima montažne radionice "Hrvatski Siemens", nakon drugog svjetskog rata osnovano poduzeće "Rade Končar". Već 1954. godine pokreće se izlaženje stručnog časopisa *Informacije "Rade Končar"* u kojem su djelatnici poduzeća objavljivali svoje znanstvene i stručne radove vezane za proizvodni program, a koordinacija i tehnička priprema obavljala se u knjižnici. Časopis je 1978. godine promijenio ime u "*Končar – Stručne informacije*", izlazio je do 1989. godine i u izdanju na engleskom jeziku. Bio je veoma cijenjen u stručnim krugovima i razmjenjivan s drugim izdavačima i institucijama iz zemlje i inozemstva. Interno glasilo zaposlenika pod nazivom *Vjesnik tvornice "Rade Končar"* počinje izlaziti 1956. godine, gdje je u trećem broju objavljen članak o knjižnici i njenoj važnoj ulozi u poduzeću. Spominje se fond koji se sastojao od 4400 knjiga, 150 naslova periodike, 73 stranih i 25 domaćih tekućih naslova časopisa, 2200 tiskanih članaka i separata, stotine tvorničkih prospekata i kataloga, tehničkih i ekonomskih elaborata i mikrofilmska služba s mikročitačem.

Čitaonica knjižnice 1956. godine

S osnivanjem Elektrotehničkog instituta 1961. godine u ulozi nosioca istraživanja, razvoja proizvoda i tehnoloških procesa na području elektroindustrije knjižnica je kao podrška toj djelatnosti

organizacijski pripala Institutu pa tako i izdavanje stručnog časopisa. Daljnjim razvojem Instituta, knjižnica 1973. godine prerasta u centar "Indok" sa zadaćom obavljanja informacijske, dokumentacijske, izdavačke i bibliografske djelatnost za složeno poduzeće "Rade Končar". Poduzeće je činilo pedesetak poduzeća na području bivše Jugoslavije s više od 24 000 zaposlenih. U centru "Indok" tada je bilo zaposleno deset djelatnika. Od samog osnivanja korisnici su također bili profesori i studenti tadašnje Više tehničke škole "Rade Končar", današnjeg Tehničkog veleučilišta u Zagrebu, što pokazuje dugu tradiciju te suradnje.

Centar "Indok" ostvarivao je veoma dobru suradnju sa svim specijalnim knjižnicama u sastavu velikih poduzeća na području bivše Jugoslavije ("Iskra" – Kranj, "Energoinvest" – Sarajevo itd.) te velikim specijalnim, visokoškolskim i nacionalnim knjižnicama kao što su British Library, Centralna tehnička knjižnica – Ljubljana, Fakulteta elektrotehnike i računalstva – Ljubljana, Nacionalna in univerzitetna knjižnica – Ljubljana, itd., što je uvelike doprinisilo dobavljanju najnovijih informacija i dokumenata i zadovoljavanju specijalnih zahtjeva korisnika.

Na kraju 1990. fond centra "Indok" činilo je 650 naslova strane periodike, 20 referativnih časopisa iz svih područja tehnike i prirodnih znanosti, 250 stranih i 90 domaćih tekućih naslova časopisa, 22000 svezaka knjiga i 8500 internih razvojnih i istraživačkih radova.

Stečajem Instituta u prosincu 1990. godine prestao je formalno raditi i centar "Indok" iako je dio njegovih zaposlenika bio zadužen provesti razduženje suradnika i tako sačuvati postojeći fond.

Već u siječnju 1991. godine osnovano je novo poduzeće "Končar" – Institut za elektrotehniku, d.d., te istodobno počinje s radom odjel "Indok", ali u sasvim novim uvjetima. U okviru novog vlasničkog sustava poduzeća "Končar" kao holdinga, pojedina poduzeća samostalno financijski posluju. Odjel "Indok", da bi opstao u novim organizacijskim uvjetima, bio je prisiljen sklopiti ugovore s pojedinim poduzećima o načinu i uvjetima daljnje suradnje na području informacijsko-dokumentacijske djelatnosti. Pokazalo se da su djelatnici pojedinih poduzeća zainteresirani za daljnje korištenje usluga i fonda odjela "Indok" pa suradnju nije bilo teško ostvariti. Nastavlja se suradnja i s Višom tehničkom školom Zagreb, kasnije Tehničkim veleučilištem u Zagrebu, kao službena knjižnica Tehničkog veleučilišta registrirana pri tadašnjem Ministarstvu znanosti i tehnologije.

"Indok" je 1987. godine među prvim knjižnicama u Hrvatskoj dobio računalo PC, a već 1988. godine počelo se sa stvaranjem baze podataka knjiga u programskom paketu ISIS. Već tada se razmišljalo o stvaranju jedne zajedničke baze podataka, a nosilac tog posla u to vrijeme bila je Nacionalna i sveučilišna biblioteka u Zagrebu. Zahvaljujući pojavi interneta i uključivanjem Instituta u su-

stav CARnet u samim počecima te priključivanjem odjela "Indok" projektu Sustav znanstvenih informacija, podsustav Prirodoslovlje, san o stvaranju zajedničkih baza podataka koje će svima biti dostupne postao je stvarnost. U otežanim financijskim uvjetima poslovanja Instituta to je doprinijelo velikom pomaku u razvoju samog odjela "Indok" zahvaljujući pomoći u nabavi informatičke opreme, financiranju studenata koji su unosili podatke, obrazovanju osoblja preko raznih stručnih seminara, izradom mrežne stranice "Indok-a" u okviru Projekta. Danas smo dio ove velike zajednice knjižnica koje na stranici www.prirodo.irb.hr svoj fond nude svim korisnicima u zemlji i šire u okviru međuknjižnične posudbe i suradnje, a što nam uvelike pomaže u zadovoljavanju potreba korisnika.

Vodeći računa o sve većoj usmjerenosti korisnika na internet, odjel "Indok" na stranici matične ustanove www.koncar-institut.hr nastoji objaviti sve informacije koje bi mogle zadovoljiti potrebe određenih grupa korisnika. To su baze knjiga i časopisa dostupne preko servera SZI, baze podataka i kolekcije elektroničkih časopisa, bibliografija radova suradnika Instituta u Hrvatskoj znanstvenoj bibliografiji, popis tekućih naslova časopisa smještenih u čitaonici, prinove knjiga, najave skupova, interesantni linkovi i upute itd. Dislociranim korisnicima u sustavu "Končar" i korisnicima Tehničkog veleučilišta u Zagrebu, pružamo uslugu kontinuiranog elektroničkog selektivnog informiranja. Za tekuće naslove časopisa koje bi željeli pratiti, a nemaju elektroničku verziju, skenira im se sadržaj časopisa kako bi mogli zatražiti i dobiti određen interesantan članak elektroničkom poštom u što kraćem vremenu.

Osim usluga vezanih za vlastiti fond dokumenata, odjel "Indok" za svoje korisnike nabavlja nove knjige iz zemlje i inozemstva, domaće i strane časopise, članke iz inozemnih izvora, posuđuje knjige i zbornike iz inozemnih knjižnica, nabavlja nove standarde izravno od europskih i svjetskih organizacija te obavlja međuknjižničnu posudbu i suradnju.

Institutska intranet stranica namijenjena je brzom informiranju zaposlenika Instituta i zahvaljujući veoma dobroj informatičkoj infra-

Današnja čitaonica odjela "Indok"

strukturi od 160 računala na 145 zaposlenih, odjel "Indok" obavještava zaposlenike o sadržajima koji su namijenjeni samo za interno korištenje, kao što je zbirka internih znanstvenih i stručnih radova, nabava novih standarda i slično.

Fond odjela "Indok" danas čini oko 20 000 svezaka knjiga, preko 1100 zbornika radova sa savjetovanja i stručnih skupova, oko 670 naslova periodike, 144 tekućih naslova stranih i domaćih časopisa, velika referentna zbirka, magistarski i doktorski radovi, oko 8700 internih razvojnih i stručnih radova suradnika, zbirka standarda.

Odjel "Indok" nastoji biti važna informacijska podrška u daljnjem razvoju Instituta i sustava "Končar" u cjelini, uspješno odgovoriti zadaćama kao knjižnica Tehničkog veleučilišta u Zagrebu i svojim djelovanjem doprinijeti protoku informacija u cijeloj znanstvenoj i stručnoj zajednici.